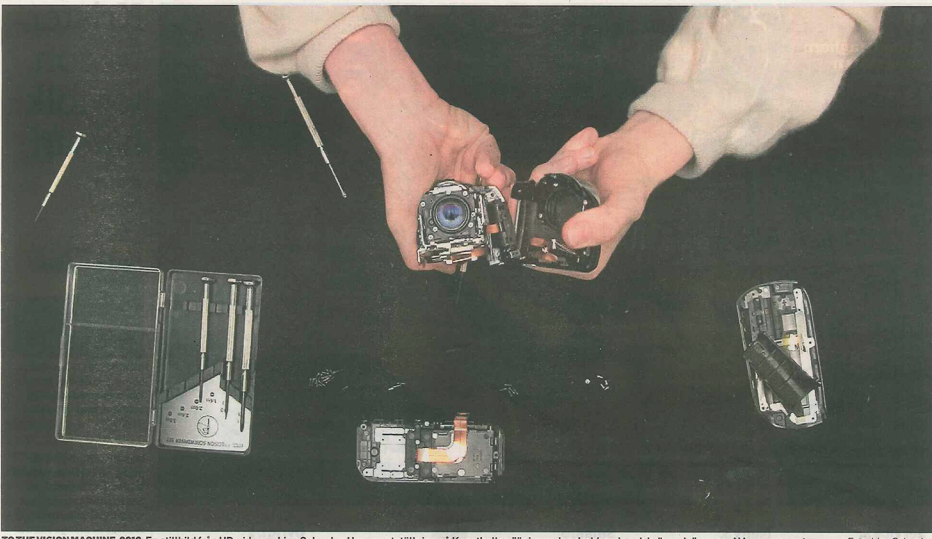


Konstrecension



TO THE VISION MACHINE, 2013. En stillbild från HD-video av Lina Selander. Hennes utställning på Konsthallen "är i grunden drabbande och krävande", menar NÄ:s recensent.

Foto: Lina Selander

En öppning i seendets historia

Örebro konsthall Lina Selander "A continuous shift of perspective"

Video, mixed media, installation
(Pågår till och med 4 januari 2015)

Jag tänker Detta samlande, denna kunskapsöversikt, detta seende, detta ljus och detta mörker. Människan är en märklig vareelse i världen. Lina Selanders utställning på Örebro konsthall är i grunden drabbande och krävande. Jag kan föreställa mig att de flesta som lockas in på utställningen kommer ut med en gnagande fråga: Är detta verkligen konst? Och man får ställa frågan.

Video- och filmeräntande i bildkonsten har visserligen funnits nu ganska länge men det förekommer sällan som det enda uttrycket i en hel utställning, och inte heller på ett sätt som snarare närmar sig ett sorts vetenskapligt, musealt och idéhistoriskt arbetssätt. De flesta av oss är mer vana vid det traditionella kantianska mötet med konsten - som en estetik upplevelse som vi möjligen definierar som skönt eller motbjudande/otriasant.

Hela samtiden befinner sig i ett slags limbo mellan repetition och förändring. Det som kanske känns längst in i det nya - vad nu det riktigt är låter jag vara osagt -

är möjligen bildkonsten. Det är inte längre det fetischistiska tinget/ varan som vi beundrar i avgränsad enskildhet. Konsten infiltrerar hela samhället på alla nivåer i nya skepnader. Som sociologi, vetenskaps-historia, dekonstruktion, statistiska undersökningar med politisk udd, ifrågasättande av etnicitet, ras och kön, medias utveckling, mode och utopiska samhällsformer. För att ta några exempel.

Lina Selander infogar sig som en representant för detta nya i konsten. Hjälpad och nästa är vårt lands representant på Veneçigbiennalen, är hon minst sagt het och aktuell med tre utställningar till i Sverige och Norge samtidigt som hon nu visas i Örebro. Det är möjligen ett exempel på hur nya medier och arbets-sätt gör det möjligt att utan allt för stora konstnärliga sömner eller glapp kunna vara på flera platser samtidigt med det man vill säga. Lina Selander är bildkonstruktör med främst filmisk framställning i sina presentationer, men arbetar egentligen med något som liknar vetenskapliga



SILPHIUM, 2014. En stillbild från HD-video på Lina Selanders utställning på Konsthallen i Örebro.

Foto: Lina Selander och Oscar Manjongo

metoder. Samtidskonsten genererar också mängder av text, vilket även kännetecknar detta konstnärskap. Ytterst handlar det om ett förhållningssätt kontra det vi kallar verkligheten och de representationer som fortfarande nog är gällande men som är under dekonstruktion. Vad är det vi ser egentligen och hur förmedlas kunskap om världen till oss? Hur läser vi den?

Världen är allt för komplex för att vi skall kunna tänka den menade Adorno. Människan har gjort sitt bästa att på olika sätt göra den begriplig, först genom riter och trosuppfattningar, senare genom iconsättningar, symbolik och vidare in i Upplysningens moderna projekt av rationell kunskapsinhämtning. Men får vi ihop bilden? Det hela är det osanna, sa samme Adorno, och kanske skall förståelsen byggas på

andra sätt - som i den här utställningen. Världen kan alltså inte uttryckas i ord, den måste erfaras.

Vi lever, inte minst i Västerlandet, inom ett okulär-centristiskt fält. Med det menas att ögat och seendet är den primära källan till kunskapsinhämtande och förståelse av världen. Lina Selanders arbeten på konsthallen handlar mycket om filmens och fotografins representationer. Men även om moderitetens närmast maniska vilja till klassifikation och taxonomi. Att se och ordna världen.

Bilden och seendet är alltså starkt kopplade till varandra. Lina Selander visar i sina verk på Konsthallen hur fotografiet, den rörliga bilden och seendet är sammankopplat i flera verk.

Om världen är träd på tidens oöverblickbara träd blir den ofta sedd som fångad

” Lina Selander visar i sin utställning på Konsthallen hur fotografiet, den rörliga bilden och seendet är sammankopplat.

i ett continuum utan brott eller skarvar. Lina Selander söker dessa brytpunkter som faktiskt finns - om man ser efter - både i tidens gång och världens utveckling. I de historiska, geologiska eller vetenskapliga brytpunkterna blir både strukturer och skeenden synliga.

Här i konsthallens utställning är det brytpunkter som en utödd växt (SILPHIUM) användning i antiken för aborter, mera närliggande om atombombens effekter i Hiroshima, kontinentalförskjutningar, DDR:s sönderfall och Tjernobyl-katastrofen.

Lina Selander blandar egna bilder med äldre filmsekvenser, fotografier, sekvenser från museala samlingar, vetenskapliga anläggningar och olika former av aktioner som när hon lägger material, på plats i Pripjat (Tjernobyls förbjudna zon), på foto-

grafisk film och framkallar strålningens svarta rosor. I en filmsekvens, "To the vision machine", som innehåller en äldre extern filmsekvens från Hiroshima som sedan filmas igen när den spelas upp på hennes (re)väg, slutar med att hon sönderdelar videokameran där inga bilder alls finns kvar.

Det är mångfalden av ingångar till verken som kan få huvudet att snurra, när man öppnar ask på ask av seendets historia och vår varelsebildnings starka bindning till vårt verklighetsbegrepp. Utställningen kan självklart upplevas (och kännas) av alla oavsett ålder, men den blir allra starkast om den öppnar sig för dig med sitt stora mångfacetterade tankedjup.

All video- och filmbase-rad konst kräver något mer än den blick från besökaren som en traditionell mätning gör anspråk på: Den kräver att du ger den tid. Ge den här utställningen den tiden. Du behöver inte göra allt på en gång. Utställningen pågår in i nästa år så det finns tid till återbesök när du kan och har lust. Gör det. Den här något väsentligt är såg osänt, oavsett var vi befinner oss i livet.

STEFAN NILSON